

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedés. Ide küldendő a előfizetési díjak, nyilvántartás és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, lemeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Égész évre . . . . . K 10—

Fél évre . . . . . 5—

Negyed évre 2-50

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilvántartási szám 50 fillér.

MURAKÖZ

Főszerkesztő:

ZRÍNYI KÁROLY.

Főszerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfelnézős:

STRAUSZ SÁNDOR.

Karácsony a harctéren.

Harmadszor fog nemsokára ráköszönteni a Karácsony a frontok véres, halálos világra. Harmadszor fog a Szeretet fehérínges, védtelen kis követe végiglebegni a halál és pusztulás retentő tartományain. Végigrohanni az öldöklés óriásai közt. Mielleg kezében még nem hozza a fehér galambot, amelynek szelíd alakját Európa hasztalan kémleli vágyó szemmel a vérködös horizonton. Ellenségeink örületes igyekezettel megtagadják a béke égi muzsikáját, mely pedig már legjobbjaink ajkán ott panaszkodik.

A magyar katona a maga és nemes szövetségeseinek dicsőséges, örökké fenséges harcai után, a világtörténelem babérjaival lábánál, zord erővel és ellökéssel állja hát tovább is a harcot, amely most már a béke planetája alatt piroslik és az ellenség fojtogató terveinek szétzúzása után most már a megvert, szétzilált ellenséges népek terrorizált békevágyát kívánja felszabadítani.

Harmadszor lesz szuronyos karácsonya a magyar katonának is a világháború kegyetlen váróján. De bátran fog szemébe nézni a karácsonyi látomásnak, mert nem ő és nem szövetségesei tiltották ki Európából a zavartalanul boldog, szép Karácsonyt. Bátran fog akár rohamra is lendülni a csatlódszó szerető éjszakáján, mert azokat veri vissza haraggal, akik a szegény és szent szolgáltság gyötrő láncát akarták felaggatni a magyar karácsonyokra!

Kell-e hatalmas szóval, szárnyaló sza-

vakkal magyarul a hősek nemzetének, hogy mivel tartozik a fainak? Azoknak a hőseknek, akik odakünn döbbenetes hóviharban és a gránátok orkánjában a mi Karácsonyunkat, a szenvedések szakadatlanságában a mi örömeinket, a poklok tűzében a mi apró kis karácsonyi gyertyáinkat, szél-től kimart arcukkal gyermekeink sugárzó arccsokját védik?

A nemzet, mely itthon a maga másik harcát verekszi, e harcnak akármilyen fordulatában is csak büszke alázattal és áradó szeretettel gondolt azokra, akiknek foghazatlan bátorsága, halállal és szenvedéssel nem törődő nagy elszántsága nélkül hiába volna itthon minden erő és minden türelem. Akiknek boszúja öleli ha fel nem támadt, síró szemmel nézhetők az idén Erdély Karácsonyát.

Minden gondolatunk, minden szeretetünk az övék, minden pillanatban. Hiszen a halál vörösbetűs ünnepekké avatta hétköznapjainkat is. Hiszen a megpróbáltatás mozarában még a kemény szívek is szeretetre, megértésre, fogékonyra törtek.

De mikor a Karácsony aranyos árnyéka vetődik szobáinkba, akkor a maximálhatatlan szeretet minden gazdagsága, nemességé feltörölődik szívünkben és nem lehet áldozat, nem lehet teher, amit azért hordozunk és azért viselünk, hogy Karácsony legyen a harctéren is, hogy frontjainkon a szeretet ajándékaival jusson végig a nemzet hódolatának szikratávirata!

A magyar királyi honvédelmi minisztérium Hadsegélyező Hivatala és a Magyar Szent Korona Országainak Vöröskereszt Egy-

lete az idén is megszervezi a »Karácsony a harctéren« — mozgalmat a harctéri katonák karácsonyi megajándékozására. A mozgalom együttes vezetése, mikor kérelmével ismét a nemzet elé lép, egy nagyarányú és hatalmas sikerű akció emlékeztetének hálájával és bizodalommal kerüi újból a magyar társadalmat, hogy ismét legyen méltó magához és páratlan katonáihoz.

Ugyanazt kérjük, amit tavaly és amint katonáink kemény elszántságát nem tudta kikezdeni a pergőtűznek és a Bruszilov — taktikának semmi pokoli újdonsága, a hitvány árulásnak semmi oláhlelkű számítása, amit őket csak megacélozta és új meg új diadalokra lendítette ellenségeink öngyilkos konoksága: azonképp nem lehet folytatkozás a nemzet szeretetében, hálájában sem. A magyar sajtó önzetlen szolgálatszege és a mozgalom szervezőtőnének apparátusa révén részletezni fogjuk az adakozás módjait. Folyton tájékoztatni fogjuk az áldozatkész társadalmat, minden utbaigazítást pontosan megadunk.

E szózatunkkal csak a kürtjelet kívántuk országga zendíteni és a magyar nemzetet sértőnek meg, ha nem lenne rendíthetetlen hitünk és reményünk, hogy a szívek százszoros erővel fogják visszhangját venni és e visszhang Karácsony éjszakáján büszke vallomást, hódolatot és mélységes szeretetet fog beszélni a véres, havas frontokon azoknak, akiknek köszönhetjük, hogy senki orvkeze többé le nem tépheti karácsonyánkról a győzelem ajándékát.

Ezt ők ajándékozták nekünk, ezért nekik tartozunk!

Ártatlan.

Írta: Kormány Endre.

A menhely igazgatói irrdájában szép szőke fiatal asszony kereste az igazgatót. Miután nem volt még az irodában, Kovácsné kiment a kertbe, ott sétálgatott, beszélgetett a gyermekekkel, dajkákkal.

Mikor meghallotta az igazgató kocsját be-robbogni, nem sietett oda, hanem várt, amíg majd jobban ráér, az ő ügyével foglalkozni az igazgató. Amint a kedves öreg úrnak megmondták az irodista lányok, hogy a szép Kovács ügyvédné keresi, maga ment eléje. Kovácsné eladta, hogy egy jó kislányt szeretne magához venni; a háztartásban lenne rá szüksége és postára, meg másfelé küldözni az ura irodájából. Kovácsné ígérte, hogy vigyáznai fog a gyermekre s minthogy az asszonykának amogy is jó hire volt a városban, az igazgató örömmel ígérte a kislányt.

Faturra kiadott leányt hozattak vissza, mert ott ugys sok volt a kölcsönös panasz.

Mariska 15-ödik életévében volt — túlságosan kifejlett, erős, egészséges és szép. Szinte újongott örömben, mikor arról értesült, hogy visszamegy a városba és ott is marad. Elhatározta, hogy igyekszik minél szorgalmasabb lenni, asszonya szeretetét kiérdemelni, hogy lássa az igazgató és tanítónő, kik mindig oly jók voltak hozzá s kiket ő is nagyon szeretett — a falusi parasz-asszony igazságtalanását. Vasárnap délután soh-

sem megy máshová, mint a temetőbe megholdogult szülei sírjához és a menhelybe. Neki csak addig volt jó élete, míg bent lehetett. Halálával emlékezett vissza ezekre a rövidke időkre.

Két hetet töltött Mariska Kovácsnéknál s már is szeretett náluk lenni. A legnagyobb meglepetéssel beszél vasárnapi látogatása alkalmával a tanítónőnek Kovácsné kedvességéről, a jó bánásmódról és mindenképpen jó életéről.

Mariska, a tanítónő, emeleti fehér szobájában volt, hol együtt volt egy egész csomó gondozónővel — grammofonoztak, cigarettáztak, mert sétálni csak este felé mentek, mikor már nem volt oly nagy hőség. Mariskát annyira kérdezték minden irányban, hogy alig tudott feleleteket adni.

Nagyon jól érezte magát a jó kisasszonyok között, de soká mégsem mert maradni.

A tanítónő afeletti örömeinek adott kifejezést, hogy végre jó helyre sikerült adni egy lánykát és dicsőrelőggel beszéltek a jó és szép gyermekről.

Kovácsnak tetszett Mariska csendessége és jó magaviselete, de még jobban külseje. Rendesen maga küldte el mindenhol és az ő szobájába rendelte a küldetések után s ilyenkor soká bent tartotta — szépeket mondott és sok mindent ígért neki. Mariska egész kipirulva jött ki — a jogász és gépirókisasszony összemosolyogtak.

Igy ment ez mindaddig, míg Kovács magáéva tehette Mariskát. A csunya menhelyi és letett ruhákhoz szokott kislányt elvaktították a szép új ruhák, cipők; kalapot is kapott, melyekben még ön-

magának is tetszett — hogy könnyen engedett a nem is erőszaknak, hanem finom kérésnek. Az ajándékokat közösen vette a házaspár s míg az asszonyka elragadtatással beszél Mariskáról és találta a származását, amit sehogysem tudott összeegyeztetni egyszerű munkás szülőkkel — Kovács haligatag maradt.

Rövid idő múlva Mariska szédülésekről — rosszultról panaszkodott. Kovács begyűlt küssé, de hamarosan túl is tette magát rajta. — Megtörtént, megtörtént! Küssé sajnálta a gyermeket s szeretne volna, ha felesége nem tud róla.

Egy ájulási roham alkalmával hamar orvosért küldött Kovácsné, aki aztán megmagyarázta neki a rosszul levelek okát. Mariska keservesen sírt és elkezdte tisztázni magát, amint Kovács betanította. Kovácsné is mondta, hogy teljesen kizárt, mert folyton az ő felügyelete alatt van a kislány és egész biztosra a tűzbe merete volna tenni kezét az ártatlanságáért. Az orvos maga is megingott biztos állításában és vállalt huzogátva mondta:

— Nem tudom, de azt hiszem. — Majd meglátjuk.

Az orvos, Kovácsnak egykori osztálytársa, bement hozzá az irodába.

— Tudod öreg, hogy megint vaj van a le-

jeden?

Kovács mosolyogva felelt:

— Adj valami orvosságot, hogy le tudjak már végre szokni régi bűneimről.

A közlélmzési diktátor bemutatkozása.

A kormány a közlélmzés országos szervezésére Kürthy Lajos báró személyében diktátort nevezett ki, aki fontos működését a napokban kezdte meg. Az új diktátor legott be is mutatkozott az ország közlélmzésének. Felhívja a törvényhatóságokat a hozzájuk intézett leiratban, hogy tárják fel előtte pannaizait, mert a bajokon csak úgy tud segíteni.

A leirat következőképp szól:

Nagyságos Alispán úr!

A m. kir. miniszterium rendelkezésével rendszeresített közlélmzési hivatal működését megkezdette.

A hivatalnak a közlélmzés egységes központi vezetése alkotja feladatát, kiterjedőleg az élelmiszeik és egységes más közlélmzési áruk forgalmának, elosztásának, fogyasztásának és szabályozására is.

Ez a feladat ma, a nagy világháború harmadik esztendejének fojtonosan súlyosbodik gazdasági viszonyai közepette nemcsak jelentőségében fokozódik, de mindinkább nehezebbé is válik, s megoldása csak akkor remélhető, ha úgy az ország összes hatósági tényezői, mint annak egész társadalmi egygyé lesznek a törekvésekben, hogy önfeláldozó munka és önzellen önmegtartóztatástól sem riadva vissza, kivegyék részüket a nemzet gazdasági élet-halál küzdelméből. A hazának, a köznek, mindnyájunk javának szüksége van rá, hogy mindnyáján lankadatlanok, kitarított, erősek legyenek. Senkinek sincs tehát joga a lankadaltan munkát, az ernyedés nélküli kötelezettség teljesítést, s az özzellen lemondást megtagadni.

Mi dőn tehát most a törvényhatóság közlélmzésének hathatós támogatását kérem a közlélmzési hivatal működéséhez, leszem az abban a tudatban, hogy a gondozásomra bízott nagy nemzeti érdek biztosan számíthat az ország minden oadaó magatartására. De természetesen együtt azzal az erős elhatározással, hogy mindazokkal szemben, akik nem tudnak, vagy nem akarnak fölemelkedni a nagy idők által követelt színvonalra, a közügy érdekében teljes erővel érvényesíteni fogom a hatalmat, amelyet a felelős kormány a kezembe adott.

Bizalommal kérem a hatóságok és közlélmzési közreműködését a föltornyosuló tendenciák elvezetésére és erős a hitem, hogy vállveletti munka és férfias önzegyelem meg hozza hazánknak azt a diadalt, amely fegyvereinket Isten segítségével a harcmezőn kiterítve követi.

Nem lehet ezuttal számdékom a közlélmzési hivatal működésének programját akár csak vázlatosan is ismertetni; de most is jelezni kívánom, hogy a közvelen tájékozás szerzésre, közvetlen érintkezésre, s ennél fogva a viszonyoknak a helyszínén való megismerésére különös súlyt kívánunk helyezni. Felkérem, hogy a közlélmzésre vonatkozó kérésekkel, előterjesztésekkel és jelentésekkel közvetlenül és bizalommal forduljon az országos közlélmzési hivatalhoz, s a maga részéről is mindent megtegyen az elérni kívánt nagy célok megvalósulására.

Budapest, 1916. november 1.

Kürthy báró.

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!

Hadsegélyező Hivatal főpénztára, Képviselet háza.

K Ü L Ö N F É L É K.

Szomorú, vasárnap délután...

Szomorú vasárnap délután

*Sírva sírnak itt az őszi, bús szelek
Hervadó lombok alatt mért járok-kelek,
Hisszen itt nyugalmat — békét ugysom telek
E szomorú vasárnap délután.*

A szürke, nagy, alföldi pusztán

*Hajlongva jobbra-balra repkedve járnak
Sajtteljesen suhogva az őszi árnyak.
Kis Feleségem, ide hiába várlak
A szürke, nagy alföldi pusztán.*

A nagy, hideg Lager szobáján

*Mézes hotok emléki ringva lengenek,
Édes csókokról szép meséket szöngenek.
Utánok hej, én most hiába epedek
A nagy hideg Lager szobáján.*

öt szerencsétlen nő volt. Délelőtt dolgoztak, egyik a konyhán, másik a takarításnál s-gédkedett — délután keveset voltak lent, több időt töltöttek az emeleti ragyogóan tiszta szobában. Az egyik ágyon kishaba aludt, a másikon sírdogált egy — a többin csak ezután fognak. Mariska örvendezett a babáknak, játszódozott velük, dajkálta őket s kezdett megbékélni sorsával. Öröm, boldogság lehet egy ilyen drága kis csemegé s bárcsak az övé is ilyen erős és szép lenne.

Minden gyermeket ismert a többi szobából is, mindegyiket szerette. Leült az ágyak szélére s órák hosszat horgolta a babakelengyére való csipkéket egy-egy alvó gyermek mellett. Vigyázott, örködött a kis ártatlanok felett, míg az anyák szívesebben ellátogattak a sebesültek körterméibe. Elbeszélgettek, elbolondoztak a kertben is, folyosókon is. Egy-egy szigorúbb orvos megjelenésére hamarosan hátat fordítottak egymásnak.

Az idő ószre fordult, mind sürűbben és sürűbben hulltak a sárga levelek a kórház udvarára. A halálisan szomorú idők a legtöbb ember kedélyére hatnak. Csendesben beszélgettek a padokon, sokan összebongorva szaladtak fel szobáikba s a sebesültek azt mondták — ezt a telet mégis csak jobb lenne itt eltölteni, mint esetleg a kárpáti harcokban. — Azért ha meggyógyultak és m-hettek, mégis nagy örömmel hagyták el a kórházat, helyeiket átadván új sebesülteknek.

Igy volt ez a Mariskák termeiben is — már

Illatos, édes kis lakásban

*Férgen mosognak most a drága kis kosok.
Csókosan mosolyognak csodaszép, kék szemek.
Istenem, veidk most miért nem lehetek
Egy illatos, édes kis lakásban.*

Örkénytábor, október hó.

Kelemen Ferenc.

— Adakozzunk a katonák karácsony-fajára. Vezércikkünk bizalommal fordul városunk közlélmzéséhez, hogy a harctérekben küzdő hős katonáink karácsonyi megajándékozásához szereladományyaival hozzájárulni kegyeskedjék. Hisszük is, hogy a kérésnek, mint mindig, ezúttal is fogantja lesz. Mindenki, aki adakozik, egyenesen beküldheti adományát. Az akció központi vezetősége Budapest V. Akadémia u. 17. sz. a. van. A vezetőség készségesen küld postatakarékpenztári lapokat. Utalványon küldött adományokat a m. kir. postatakarékpenztárnak Budapest, V. Hold u. címzendők — az utalványszelvényen ezzel a felirással: »A karácsonyi szereladományok 8880. sz. csekkzámlájára.«

— Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Szirmai Miksa, Zala-vármegye tevékeny, érdemes kir. tanfelügyelőjét a VII. díjosztály 3-ik fokozatába kinevezte.

— Áthelyezés. A m. kir. igazságügy-miniszter Bódy Aladár letenyei és Szugfill János csáktornyai kir. járásbírákat kölcsönösen áthelyezte.

— Kinevezés. Öfelsége a király Karapancsa Miklós ulánus ezredet vezérőrnagygyá, Tamás János dr. tart. honvédhadnagyot és Starzsinszky István honvédhadnagyot pedig főhadnaggyá nevezte ki.

— Kitüntetés. Öfelsége a király Szöltes Mihály tart. főhadnaggyot katonai érdemeiért a Signum laudissal tüntette ki.

— Kinevezés. Sostarich Lajos az Országos Központi Hitelszövetkezet horvátországi zágrábi revizora, f. é. augusztus elsején a Pénzüntézet Központ budapesti revizorává és horvát osztályának vezetőjévé neveztetett ki s ez új állását már jóval előzőtt elfoglalta.

sok helyett új volt s Mariska még mindig nem szabadulhatott.

Erős — csunya — őszi novemberi napon született meg Mariska erős, egészséges fia. Folyton sírtak anya és gyermeke is. A fiu vad volt, rossz volt — Mariskánál nem lehetett tudni öröm-e, vagy szerencsétlenségének érzete?! — Hosszu idő telt el, mire mosolygósakká váltak a kis gömbölyű arccsókák. — Az orvosok örömmel nézték a gyermek hirtelen fejlődését — bámulták Mariska szívósságát, erősségét. — Nagyon féltették s megmutatta most, hogy hiábavaló volt.

Pár hét múlva Mariska Kovácsnéval együtt ment gyermekével a menhelybe. Még mindig a szemérmes kislány volt — lesütött szemekkel állt meg az igazgató előtt. — Megsimogatta a lány arcát, majd kivette kezéből a gyermeket s megelégedett pillantásokkal nézte s lóbálgatta. — Mikor már Kovácsné elment szolt csak:

— Látod kislányom, ha már ennyire stlyedtél, vétkéztél volna legalább — szerelemből. A hozzád illő legény legalább meglátogatott volna beteg ágyadban — érdeklődnek a gyermek iránt s esetleg feleségül is venne. Az ügyvéd urnak sosem fog eszébe jutni még csak meg sem nézni gyermekét.

Mariska zokogástól el-elcsukló hangon mondta: — Nem akartam — ártatlan... de itt már végképp elakadt.

Nem ment tovább.

Az orvosnak tetszett az őszinteség s miután mosolygva, alaposan leszedte a keresztvizet Kovácsról, egész kedélyesen beszélgettek másról.

Mariska sorsa e részről le volt tárgyalva. Kovácsné elment a kislánnyal a menhelybe s az igazgatónak bájos naivsággal panaszolta el Mariska betegségét. Miután a menhelyi orvos is ugyanazokat állapította meg, Mariska pár ókéselt erkölcsi predikáció után sírva ment haza Kovácsnéval, ki egyre vigasztalta s ezenül még kiméletebbben bánt vele. Az asszonyka annyira díszkret és finom volt, hogy soha nem kérdezősködött az elmúltak után, az apát sem kutatta, csak óriási részvétet érzett s magának tett szemr-hányásokat, amiért nem vigyázott még jobban a gyermekre. Bár az eset még mindig érthetetlen volt előtte. Minden ismerős tudta pedig, a menhelyen is tudták!

Az idő haladt s mikor Mariska már jól előrehaladott stádiumban volt, Kovács kijelentette, hogy most már kórházba kellene vinni, amiéről viszont Kovácsné nem akart hallani. Hosszu vitatkozások folytak le és később valóságos zocnának. Mariskának mégis csak el kell ttennie. Kovácsné urához is küldte — de hát természetesen és az egész férfinevre jellemzően — most már goromba lett a lányhoz.

Mariska sírva közönte meg az asszonyka jószágát és bement a kórházba. Mindenki csodálkozott az ifjú lányon. A menhelyből is voltak látogatói s azedtek miatta.

A fehér kórházi szobában Mariskával együtt

— **Kanonoki kinevezés.** Kellemes hírrel lépünk meg olvasóinkat, midőn közölhetjük, hogy Gasparics György, cs. és kir. tábori lelkész, a háború előtt főgimnáziumi hittoktatót, aki jelenleg Antiváriban teljesít katonai szolgálatot, az ottani megyés püspök tiszteletbeli kanonokká nevezte ki. Efeljta kinevezés annál meglepőbb, mert csak a legtrikább esetekben fordul elő. Gasparics Antiváriban a bennszülött lakosság erkölcsi és anyagi érdekében sokoldalú tevékenységet fejt ki, s ezáltal az ottlakó nép ragaszkodását és bizalmát élvezi. Dobricic Nikola, antivárii kath. püspök, a fiatal és buzgó katonapapot hálából kanonoki rangra emelte, miután a cs. és kir. tábori püspök a kinevezéshez előzőleg hozzájárult. A ritka kitüntetésnek mi is szívből örülünk, hiszen a kitüntetett Gasparich György tábori lelkész a nagy és felejtethetlen Gasparich Kilit, 1848 ban vértanuhalált halt muraközi születésű szerzetesnek vérrokona, s akiben a Muraköz is állandó értékes munkatársát tiszteli. De örvend neki Perlak közönsége is, melynek Gasparics György szülöttje s így büszkesége is. A kinevezéshez mi is örömmel gratulálunk.

— **Megyebizottsági tagválasztás.** Csesztregent öt jelölt közül dr. Vitéz Gyula alsó-índvai ügyvédet választották meg megyebizottsági tagnak.

— **Időjárás.** Vozáry, a híres időjárás Meteorban november második felére a következő prognózt állapítja meg: 22 én enyhe száraz, 24-én enyhe, száraz, derült, 25 én csapadékos, 27-én erősen csapadékos időjárás.

— **Havazás.** A tél lassú, de biztos lépésekkel közeledik. Ugy látszik irigylőlőlünk az első enyhe időt s ki akarja venni részét az őszből is. A hét derekán szelekkel állított be, de 16-án már hóval is próbálkozott. Ebéd után egész komolyan szítálta a pelyhet a fölöttünk kavargó feketé felhőkkel. De ez alig annyira ideig tartott, míg a házak tetői fehérbe burkolódtak. A szél rövidesen megállott, a Nap kisütött s a hó is eltakarodott. Az éjjel folyamán ismét kísérletezett télap, de akkor is csekély eredménnyel. Tegnap azonban egész vehemenciával neki fogott. Egész nap hullott a hó, mely úgy látszik tartós jeleget fog öltetni.

— **Cukorhiány.** A hiányzó élelmi cikkek sorában az első helyet ez idő szerint a cukor foglalja el nálunk is. Általános a panasz, hogy nem kapni cukrot. A közigazgatási hatóság már megtette a szükséges lépéseket, hogy Csáktornya cukrot kapjon. A vármegye alispánja értesítette is a járási főszolgabíró, hogy cukor lesz és hogy intézkedett, hogy Csáktornyára mihamarább megfelelő mennyiségű cukrot szállítsanak. Ha cukor egyelőre nincs is, de kapott a város 500 doboz dán sajtot, melyet a kereskedésekben árúsítanak.

— **Az 5 ik hadikölcsön.** Miután az új hadikölcsön kibocsátása tárgyában a pénzügyminiszteriumban a tanácskozások véget értek, a hadikölcsön kibocsátására nézve is megtörtént a végleges megállapodás. Eszerint az ötödik hadikölcsön hivatalos kibocsátása nov. 22 én fog történni s az új kötvények 3 típusra oszlanak: 6%-os járadék, 5 1/2%-os állami pénztárjegy és új típusként egy, sorsolás útján amortizálható kölcson típus.

— **Állandó mozi.** A Rákóczi-utcai ál-

landó mozgó színházban ma három előadás lesz: 3, 5 és 8 órák, a következő műsorral: Háborús felvételek; Liliom kisasszony, egy királyfő legénye (dráma 4 felv.); A kapitány felesége (bohózat 1 felv.); Dr. Gar el Hama, a diplomás gazember 5 ik kalandja (dráma 3 felv.). — Jön »Három ernyő meg egy fél«, szenzációs film.

— **A személyforgalom korlátozása.** Múlt számunkban megemlékeztünk más lapok értesültsége alapján, hogy a vasuti személyforgalmat országszerte korlátozni fogják. Csakhamar megjött azonban a cáfolat — ugyancsak a lapok nyomán írjuk — és pedig a legilletékesebb forrásból, az államvasutak igazgatósága részéről, mely szerint a korlátozás csak Ausztriában lép életbe, míg nálunk továbbra is a régi menetrend marad érvényben. Az államvasutak igazgatóságával ebben a tárgyban tárgyalások még nem folytak. Ugyanakkor szó volt arról is, hogy a Budapest-prágerhoi vonalon az egytellen egyre redukált gyorsvonalat is beszüntetik. Ez az állítás is legalább korai még. Az ennek beszüntetéséről terjesztett hírek is egyelőre még minden alapot nélkülöznek.

— **A tábori magán-csomagforgalomban** ez idő szerint a következő tábori (hadtáp-) postahivatalok vesznek részt: az 5, 5/III, 9, 11, 13, 19, 19/II, 20, 20/V, 21, 29, 35, 37, 38, 40, 42, 44, 47, 49, 51, 55, 58, 60, 63, 66, 68, 69, 76, 77, 78, 88, 90, 92, 94, 95, 102, 105, 107, 110, 111, 113, 120, 125, 128, 130, 131, 133, 136, 137, 138, 144, 145, 146, 147, 148, 150, 153, 155, 165, 167, 168, 175, 176, 177, 178, 180, 181, 183, 184, 185, 188, 189, 190, 191, 203, 207, 209, 215, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 226, 227, 229, 232, 235, 237, 239, 240, 250, 252, 255, 256, 258, 259, 260, 262, 263, 267, 270, 271, 272, 273, 274, 276, 277, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 302, 307, 315, 316, 317, 318, 319, 324, 332, 334, 335, 336, 338, 340, 352, 354, 361, 364, 368, 369, 371, 372, 376, 377, 378, 385, 386, 387, 388, 388/II, 388/III, 389, 390, 392, 393, 395, 396, 398, 399, 400, 400/II, 400/III, 401, 403, 404, 405, 407, 408, 409, 410, 412, 444, 444/II, 444/III, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 516, 517, 600, 602, 605, 607, 608, 611, 612, 613 és 630. A 11, 51, 125 és 239 számú tábori postákhoz, valamint a helynév szerint megjelölt hadtáppostahivatalokhoz tábori postai magán-csomagot állandóan, vagyis bármely napon, a tábori postai magán-csomagforgalomban résztvevő többi tábori postához ellenben csak minden hétfőn, kedden és szerdán lehet postára adni.

— **Tűzvész Csáktornya — Buzáson.** A múlt csütörtökön, valamint délutáni 1 óra előtt, tűzoltói vészkiáltók riasztották fel Csáktornya lakosságát. A hatalmas tüstgomolyok csakhamar jeleztek a tűz színhelyét, mely Csáktornya — Buzás külközségben volt. A tűz Ivacsics Mihály csáktornya-buzási földmives telkén épült istállóban, a külközség közepe táján, támadt s az élenk északi szél által élesztve, csakhamar átterjedt a szomszédok gazdasági épületeire is, úgy, hogy pár perc alatt 9 gazdának majdnem összes gazdasági épületei lángokban állottak. A tűzhöz elsőnek a csáktornyai önk. tűzoltóság fecskendője érkezett meg Polesinszky Emil

kép. tűzoltóoszt vezetésevel, majd egymás után megjelentek a csáktornya uradalmi, drávaszentiváni, csáktornya-pályaudvari katonai, székősi, vidafalvai, zalaujvári, drávanagyfalui, tótfalui, drávasárhelyi (2) és szentrókus-pusztai fecskendők. A vész színhelyére futólépésben megérkezett a tartalék-kórházak katonasága is, ismokolva a tanítóképző-intézeti s polgári iskola ifjuság által, mely a mentés után megfeszített erő kifejtéssel látott hozzá az oltáshoz s a hideg időjárás s rettenetes füsttől állandóan megkínozva, a szintén megjelent katonatisztek által bűzdítva — 4 órai emberföltötti munka árán lokalizálta a tűzveszedelmet. Tűzkárt szenvedtek: Bel Pál 300, Zadravec Ferencné 3800, Mikulics Imre 3590, Ivacsics Mihály 4250, Rodigec Rafaelné 2560, Becsai József 2630, özv. Buján Jánosné 2000, Ivacsics János 8240, Dobsa István 4500, összesen 31870 K értékben. Leégett 4 lakóház részben, 10 szerűs pajta és istálló, 15 disznóól és 4 sertés, 3 kukoricagóré, nemkülönben a pajtában s udvaron felhalmozott széna s szalmakazlak s a padláson s görében volt kukorica. A megsemmisült értékek csak kisebb része volt biztosítva. A tűzvész támadásának oka egész bizonyossággal nem volt kinyomozható, de oka nagyvalószínűséggel a telken játszó gyermekek gyúftával való gondatlan játéka volt. A lokalizált tűz végleges elfojtása azonban csak a késő éjjeli órákban sikerült, mert a nagy mennyiségben fölhalmozott széna-és szalmakazlak széthányása s a benne lappangó tűz elfojtása mint mindig, most is sok időt vett igénybe.

— **Zeneújdonás.** Folyó év december hó első felében jelenik meg a Nádor-féle »DALOS KÁRÁCSONYI ALBUM« IX-ik évfolyama az 1916—17. évre. A beküldött tartalomjegyzékből megállapíthatjuk, hogy az idei kötet minden tekintetben méltóan sorakozhat az előző évfolyamok mellé. A kb. 100 oldalas gyűjteményben 50 szebbnél-szebb divatos darab lesz nagyrészt énekre és zongorára, tehát hedűdön is játszható. Lesz benne 8 magyar, 7 német katonadal a javából. 12 divatos magyar nótá Anyos, Eröss, Fráter, Kondor, Kovács, Molnár, Dr. Réffy és Sas kedvelt zeneszerzőktől. Ezeket kívül 7 dallamos előadási és táncdarab, valamint 16 dal és kuplé a javából. Különösen megemlítenők a következő dalok: »Nu m' abandon« a legszebb román dal, Schubert két legszebb dala a »Három a kislány«-ból, »Zokogva sír az őszi szél«, »Element«, »Falevél«, »Szeretnék egyszer nagyon boldog lenni«, »Violin d' amour«, »Altató dal« és »Kétszer mult el már a nyár azóta«. Kivétel nélkül elsőrendű slágerszámok. A tartalmas kötet előfizetési ára fűve 6 korona, köve 8 korona; postaköltség a fűzött példányokra 80 fillér, a kötött példányokra 1 K 10 fillér. Előfizetést elfogad egy a kiadóhivatal — Nádor Kálmán, Budapest, IV., Károly-körút 8. — előfizetést november 15-ike előtt beküldeni, mert — mint a kiadó írja — az album csak korlátolt példányszámban jelenik meg és könnyen megeshet, hogy az elkészett rendelők, példány nélkül marad. Érdeklődőknek tartalomjegyzékét készséggel küld a kiadóhivatal.

— **Figyelmeztetés.** A Máv. igazgatósága a következő figyelmeztetéssel fordul a tél idején utazó közönséghez: A m. kir. államvasutak igazgatósága az utazó közönség figyelmébe ajánlja, hogy utazáskor téli ruhát, bundát, takarót, lábzsákokat, stb. vigyen magával, mert a hidegebb időjárás beálltával a személyszállító vonatok kifogástalan fűtése különösen a hosszabb vonatokrál nem lesz mindig lehetséges. Budapest, 1916. október 26-án. A forgalmi főosztály igazgatója: Kolányi.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sándora, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povuđiljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Predplatna ođna je:
Na ođlo leto . . . . K 10—
Na pol leta . . . . . 5—
Na ođtvert leta 2-50
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fa računaju.

Ođgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vještnik:
STRAUSZ SANDOR.

Suradnik:
SRÁY FERENCZ.

Veliki zgubički rumunjskih i ruskih šeregov.

Rumunje smo vu Karpatih opet zbili. - 4325 zarobljenikov, 19 štukov i 34 mašinastih puškah je rumunj vu prošlim tijeđnu izgubil. - Nemci su 6-ga novembra 49 oficirov, 3440 vojnikov i 27 mašinastih puškah odzeli od rusa. - Naši vojniki su vu prošlim tijeđnu 3500 taljanskih vojnikov polovili. - Stanarina se nesme povekšati.

Kak stojimo na bojnomo polju?

(M. I.) Vu Rumunjskoj su šeregi generala Mackensena tija do severne stranjke Dobrudže dospeli i tam si jake dekunge napravili. Ruske i rumunjske ođete nisu vu pale na njih navaliti. — Kre Dunava na rumunjskoj granici su bulgarske ođete s pomoćom naših dunavskih monitorih (vojničke ladje) vdilj na granici vnoogo kvara načinite rumunjom, kajti su jim poleg Dunava ležeće varaše strélljale, ladje vuništile i vnoogo dunavskih otokov odzele od njih.

Vu Erdélju vre nema rumunjskih vojnikov. Na on kraj Karpatov naši i nemški napadaju na rumunje. Naši nemreju svojimi napadaji hitro napređi, ar je vu Karpatih veliki snég. Ipak pri Vöröstorony i Bodza zvanom klanjcu su naši šeregi napređi došli i neprijatelje nazad porinuli, med tem vnoogo kvara jim načinili. Pri Predealu, koje mesto vu Rumunjskoj leži, dalje tiraju naše vojske rumunje.

Vu prošlim tijeđnu su naši vojniki od rumunjov odzeli 4325 vojnikov, ober 60 oficirov i 34 mašinastih puškah. To je lépi napredek vu velikim snegu, koj se vu erdéljskih karpatskih planinah nahadja.

S ruskimi šeregi smo vu prošlim tijeđnu malo posla imeli. Sve se tak vidi, da rusom puškeni prah fali. Bitke su bile pri Narajovka zvanom mestu. Nemci su osvojili vu Volh'niji jeden važni most, koj prek Stochod potoka pelja. Pri narocmlaki i pri Dünaburgu su rusi takaj biti bili.

Novembra 6 ga su nemški šeregi pri Skrobovu navalili na ruse i 49 oficirov i 3440 vojnikov, 27 mašinastih puškah odzeli od ruse.

Rusi su na pomoć morali poslati rumunjom iz svojih šeregov, ali vnoogo jim nesu mogli poslati, ar bi onda njim odposlane ođete fahle. Brusilov, ruski general je za rusku vojsku puškenoga praha prosil od Englezke i grozil se je englezom, ako mu nepošleju, onda bude moral svoje šerege nazaj potegnuti. Od zime se rus boji, ar je i vu prvešnjih letah vu zimi najbolje bit bil. Taljani su prvih dnevoov počeli svoju

novu, devetu navaiu proti nam. Ova navala jim je bez kakvog napredka jako veliki kvar zrokovala. Mrtve i oranjene ne računajuć, taljani su izgubili 3500 vojnikov, koji su vu sužanstvo ođtirani.

Pri Sommeju dalje trajaju proti nemcom navale. Francuzom je cilj, da nemce ođtiraju iz Francuzke. Svaki den na novo i na novo probaju, da bi nemške šerege pretirati mogli. Vnoogo desetjezer francuzkih i englezkih vojnikov bude ovdí izgubljenih bez toga, da bi se nemški šeregi iztiritali od svojih dobro zazidanih jarkov.

Kak nam je znato, englez je i Portugaliju pritisnul, da mu i on pomore proti nemcu. Zbog toga portugalske šerege pošiljaju vu Francuzku na bojno polje. Ali portugalski vojniki nećeju vu tuđoj zemlji harcovati. Gđa jih na ladje komandiraju, da bi se vu Francuzku ođpeljali, se pobu niju. Proti takvimi šeregi mora vezda vlada oštro postupati. Misliti si moremo, kak budu se ovi vojuvali, koje silom moraju vu tabor poslati!

Francuzke novine opet od mira pišeju. Ali tomu se nemremo veseliti, ar ove novine vezda od toga pišeju, da se je Francuzka pravila za tabor, koj bude vu 1917 i 1918 om letu. Ove novine vezda tak pišeju, da bi taboru stopram koncem 1919 tog leta kraj. To se zna, da ove novine sve to za to pišeju, da bi se nemci i mi malo prestrašili, pak bi falej mira s neprijateljimi sklopili.

Niti nemec, niti pak mi nebudemo se prestrašili od takvih glasov. Mi dobro znamo, da je francuz i englez vre do kraja oslabil. Od rumunja i taljana niti nećemo govoriti, ar je to svakomu znato, da ovi niti vojsku, niti izvućene oficire, niti pak peneze nemaju, da bi rat dugo voditi mogli.

Nasuprot tomu, nemec i mi još stojimo i borimo se s oduševljenjem. Imamo dosta puškenoga praha, živež, vojnike, štuke i druga oruzja, pak i peneze, — a kaj je najbolje potrebno, kuraza, da nadvladamo one, koji bi radi našu domovinu i naš dom rezpustošili, nas pak vu njihov jarem ođdegnali.

Strahovita bitka je bila 10 ga novembra vu zraku, vu trijezer metrov visini na francuzkom bojnomo polju. Šestdeset i osem replanov je vu bitki bilo, 30 francuzkih i englezkih i 38 nemških replanov je jeden proti drugomu vojuvalo. Reztreljeni replani su jeden za drugem kapali doli. Koji su dobili bitku se nezna, ar još nije znatim ođi, francuz, ili nemec je više replanov izgubil.

I to k taboru spada. — Vu vezdašnjem vremenu svaki na to spekulira, kak bi mogel cěnu onomu, kaj za prodati ima, s čm bolje ođražiti. Vlada oštro kastiguje one, koji na kvar drugih draže tržiju one, kaj prodati hoćeju. Cěne su i tak izvanredno velike, zbog toga je vlada maximirati dala živeža i druge stvari. Budapeštanski hižni gospodari su na novo prejako hoteli stanarinu povekšati. Zbog toga je vlada 12 ga ovoga meseca vu naredbi izrekla, da hižni gospodari niti vu Budimpešti, niti pak drugdi nesmeju povekšati stanarinu dok je tabor. Za svaki stan bude arendatov samo tuliko plaćal dok je tabor, kuliko je med 1914 og leta 1 ga februara i med 1916 og leta novembra 1 ga plaćal.

Tak se čuje, da budu kožu pak s tem skupa i cěnu škornje, ođzime i cipele, i na dalje cěnu sukna, pak s tem skupa cěnu oprave maximirali. To bi jako potrebno bilo, ar je obuća i oprava vre neizmerno draga!

Jedna strašna noć

Već je sigurno preko trideset godinah prošlo, ođkada stari Jožef, koj nam je znal o svojih putovanjih pripoviedati, na groblju počiva. On je bil oćovjek, koj je svojega pol života prevandral, a takov onda zna i pripoviedati. Jedan krat je pripoviedal sliećeće:

Bilo je to godine 1838, a ja sam bil u magjarskoj u niekom gradu za vrtarskog dečka namišten. Nadvrtlar, bil je već više godinah onde, ja pak sam bil stoprv prvo lieto, On je bil vrlo dobar i prijazan naprama meni, tak, da mi se je činilo, da ću onde duže vriemena ostati. Došla je jesen

i ja sam spoznal, da nadvrtlar nije više z menom tak prijazan, jer makar bi ja svoje dielo kak točno zvršaval, on je našel uvijek falingu. Ali ja sam bil trpljiven i miran, samo da ostanem preko zime; ali sve badava, čim se je zima više približavala, tim je bilo manje za zdržati; ali ja sam odlučil sve jedno zdržati preko zime, je pred pu tuvanjem po zimi sam se neizmerno bojal, jer vrtlar u zimi nedobi diela. U to je do šel i miesec December a šnjim i podpuna zima sniegom. Sada tekar sam pričel čuti, zakaj mi je nadvrtlar postal tak neprijateljki. On me se je hotel riešiti, za da kroz zimu ostane sam. Pošto pak mu to pri meni nije za rukom izpalo, pokušal je to na drugi način. Jednog dana bil sam k provizoru pozvan i taj mi je spočtnul, da sam ja nadvrtlaru novce vkral. Polag svega mojega braranja, da za mog života nisam nikada nikomu ništa vkral, moral sam svoj kofler preiskati dati. Ali kak sam se prestrašil, kad je nadvrtlar na jedan krat iz kofera zvidil škatulu, koju ja nikada nisam videl, skupa s novci, koji su u njoj bili. Podmetnul mi ju je! — Sad se nisam mogel brani ti, makar još tak neđužan. Provizor mi na to reče, da ako grada dragovoljno ostavi m, da nebudu stvar sudu prijavljivali. Ja sam uvidel, da drugčije neide, pak sam privoli. Drugog dana za rana spremil sam se na put, jer u kući, iz koje su me takovom potmajnostju protierati nakanili, nebi bil niti jedan dan duže ostal. Anda bil sam vani na cesti te nisam znal ni kud ni kamo. U to se sretnem s drugim vandravcom te me ov zapita: »Kam?« — »Ja sam neznam kam,« odgovorim ja. »Hodi, putuj s menom u Erdelj,« veli on — »tam je moja domovina.« Meni je bilo drago, da sam se namieril na dobroga suputnika, pak sam odgovoril: »Meni je prav, i onak neznam na koju stran bi se obrnul, jer ove zime, ipak znam, da do dela nigde nedo idem.« — »No anda vidiš, zamudil nebudes nikaj!« veli nadalje — »a pri tom si moreš našu zemlju pogledati.«

Ov moj pajdaš—putnik bil je stolar i baš mi se je dopal, pak sam privoli. Prve noći ostali smo na jednom seljačkom dvoru te smo prespali u staglu. Drugog dana je zima malo popustila, te smo se ranim jutrom na put spravili. Za zajtrek smo kupili kruha i špeha, i to malo više toga, za da ako dojdemo u pustu miesta, budemo imali za želudac kaj u ruke vzeti, jer s prosjačenjem u onom kraju nije ništa bilo, svigde smo dobili kratki odgovor: »Sam nemam nikaj!« Medjutim svaki je imal nešto novac za silu.

Uviek veća i veća pustoš, a sela sve redja, medjutim me je pajdaš batrivel, da će za nekoj dan već bolje biti, ja bi se drugčije bil obrnul natrag.

I opet je nastal večer, a mi još nismo videli sela. Dalje smo išli, a još nema nade za kvartir. Vietar je pričel šbrivati i makar smo naglo koracali, ipak nam je bilo zima. Sad smo došli do jedne šume. Moj pajdaš je sve zdvojnosi postajal i rekel: »Sad nam nebi nikaj drugo trebalo kak da dojde hrpa vukov, onda bi bili obskrbljeni.« — »Je, pak kaj tu ima vukov?« — pitam začudjeno — »već sam često o tih živinah čul, ali videl nisam još nijednoga.« — »U zimi se znadu ovuda zdržati.« — veli on — »ali za to je već poskrbljeno.« Tim posegne u žep te mi pokaže dvie duplinke pištolje.

»Ja pak imam dobru botu« — velim ja — »puno nam nebudu mogli.« — »Proti dvem ili trem me nije strah,« — veli on — »ali ako dojdu, kak se to zna pripetiti, po deset do petnajst, onda bi mi bili izgubljeni.« — »Mozbit pak sretno projdemo.« — velim ja, akoprem sam već dosta straha trpel. — »Ja se nadam.« — veli on i sad koracamo čvrsto dalje. Već smo išli preko jedne ure, ali još nije bilo znaka, da bude suma na skoro prestala. Na jedan krat veli moj pajdaš po tiho: »Gledaj, tam je već jedan!« — Ja se ogledam onamo i vidim u dalečini od kakovih dvie sto korakah kak mesarski pes veliko sivo živinče. — »Zar je to vuk!« — pitam ja — »em taj neizgleda tak strašno!« — »Je, to je jedan,« — odgovori on — ali se neufa, jer je sam. Mi smo išli dalje u vukie pazeći na njegovu gibanje, koj nas je podjedno u istoj dalečini sledel. Već smo bili siegurni, da ćemo sretno projti. Na jedan krat pričme on pred njemi tacami u sniegu grebsti, zatim pritisne gubca k zemlji i strašno zatuli, »O—u—o« čulo se je pet do šest krat u noć. »No, sad nam Bože pomozite!« — veli moj pajdaš na pol glasno i zajedno vzeme pištole u ruku. »Znaš ti strijelati?« zapita me i kad sam rekel, da znam, preda mi jednu pištolju naputkom: »Ako dojdu, onda se pleći na moja pleća prisloni, jer vuk napada svoju žrtvu samo od straga, zato moramo si pleća osigurati. Mozbit će dojti samo nekoliko ih ili niti jedan. Sdvemi tremi smo hitro gotovi.« — Stim idemo dalje, nabite pištole u rukah držeći. Eto, — na jedan krat začujemo sumnjivi sum u sniegu i zajedno opazimo nekoliko ih prama nam biežati. »Bože, budi nam milostiven!« — veli moj pajdaš, te se postavimo, ledji s jedne i druge strane hrasta prislonjeni. — »Samo giegjernost, pajdaš!« — veli moj pajdaš, — »ove već zdržimo.« — Kad su blizu nas došli i obilazeć iskali zgodno mesto, od kuda će nas napasti, strelil moj pajdaš a vuki skoče na stranu; ali se odmah skupe i dojdu bliže. Sada nacilam ja jednoga i puknem, taj se odmah valal u krvi u sniegu. Moj pajdaš zatim opet strelil jednoga, sad smo imali samo još jednu hit, jer na nabijanje ondanšnjih pištoljah nije bilo nit: za misliti. Jedan mi se još posve približi i taj dobi moju zadnju hit. Sad su bili samo još tri, a od tih je jedan bil prvom hitijum mojega pajdaša ranjen. Jedno vrijeme su nas obilazili, a onda su tuleć dalje u šumu otišli.

Sad smo mislili, da smo izvan pogibelji te smo se odputili dalje, ali u našoj uzrujanosti smo zaboravili pištolje nabiti. Komaj da smo išli 10 minut, začujemo opet on sumnjivi sum u sniegu i spazimo, da još veća hrpa tih nevugodnih gostov ide prama nam. — »Svieti Bože!« — krikne moj pajdaš, — »sad je zaigrano, jer nismo nabili.« Ja sam na to samo zaniemel. Samo hitro sad na drvo, to je jedini spas! U tom hipu već sam se popel na jedan hrast, moj pajdaš na drugi, ali on u prevelikoj žurbi se je zaplel na jednoj svrži te je opal na zemlju. Svi vuki tuleć preko njega, moj pajdaš je bil izgubljen. Strah mi je skoro pamet oduzel, samo mi je toliko prisutnosti duha ostalo, da sam se čvrsto med granami držal, a drugčije sam bil kakti omamljen. Za nekoliko minut sam opet k sebi došel, a kad sam dole na zemlju poglednul, obuzel me je na novo neizmeran strah, jer sam videl, kak su ta gladna zvierad tielo mojega

pajdaša trgala i komade mesa poždrjala, a kosti hrustala. Za kratko vrijeme od mojega pajdaša nije nikaj preostalo kak čizme i poderani falati oprave, dapače i krvavoga sniega je ta gladna zvierad polizala. — Ja niti neznam, kako mi je pri srcu bilo; strah i pomitivanje su se u njem izmijenjivale. Splazil sam više na drvo, za da budem tim siegurniji, onda sam uzel mojega hladnog remena, pak sam se k svrži privezal, da nebi, kad bi opet omeglel, dole opasti mogel.

Kad je ta poždrjljiva zvierad sve požderala, činilo se je, da je još gladna, te su zubmi cokotali prama meni gore, nekoji su dapače i poskakivali prama gore i to tak visoko, da sam se na novo pričel bojati, ali sam njim previsoko. Sada mi je na pamet došlo i to, kak sam čul pripoviedati, da vuki i drva podkopaju, za da dobe onoga, koj se gore uteče, i moj strah nije bil badava, jer izbilja su počeli svojemi tacami okolo drveta drapati i kopati, ali zemlja je bila zmržjena i pretvrda. Sada su pričeli drvo griziti i u tom hipu je bilo stablo dole bez kore, medjutim da bi je mogli pregriziti, toga me nije bilo strah.

Kada su konačno vuki videli, da polag svega svojega napora nemogu do miene dojti, prestali su, te su se spolegli okolo drveta, misleći u sebi, da ću ipak jedan krat dole dojti. Meni je dakako bilo sad zima, sad opet vruće, pak se je ta temperatura na meni mienjala sve do zore. Kad pak se je pričelo od iztoka po malo svietiti, postajali su moji obsiedatelji sve nemirniji, svojemi crvenimi očmi su gore k meni gledali a zubmi cokotali, bilo je jasno, da bi želeli bili zajtreka. Kada pak su videli, da je njihovo čekanje posve badava, odušljali su se jedan za drugim u unutar-njust šume i za kratko vrijeme je bilo miesto okolo drveta prazno, a ja sam se podufal iz drveta dole splaziti, ali ne odmah, već dok sam čul iz daleka foringaše dohadjati, koji su u bližnje miesto vino vozili.

Sad ali splazil sam iz drveta tak hitro kak sam najhitrije mogel, te sam k njim biežal i njim moj doživljaj pripoviedal, a oni su išli s menom to miesto pregledati, gdje smo još našli čizme mojega nesretnoga pajdaša, i u sarah noge strihom odgrizjene, našli smo nieke cunjke njegove odieče, poderanu putničku knjižicu i druge malenosti. Ja sam to sve skupa pobral i kotarskoj oblasti preдал, za da se u domovinu nesretnikovu pošalje, čizme pak sa u njih nahadjajućimi nogami sam preдал pokopicu, za da barem mali diel njegovoga tiela počiva u posvećenoj zemlji.

Konačno sam odputoval prama Austriji i nisam više nikada počutil želju u Erdelj putovati, a najme u — zimi.

Em. Kollay.

Austrije i magjarske 42 cm. možari.

Kad su austrijski, magjarski seregi 1915 ga leta majuša 1 ga predrli rusku liniju pri Dunajecu i počeli su slavno napredovati vu zapadnoj Galiciji, slavno ovu bitku strahovitnim kanonskim ognjom su odprli. Vu ovim peklenskim koncertu nazočen je bil svake veličine kanon tak od austrijske strani, kak i od naše i nemske. Nikaj menje, kak dvé jezer štukov je ru-

čelo i toliho, kak nekakve nevidlive zvėri. Kad po Gorlici na tretji dan i Tarnow nam je opet bil vu rukah, onda se je stopram zasvedilo, da vu ovim koncertu nazočni su bili do vesda čisto nepoznati austrije i magjarske 42 centimeterni možari, koje su vu Škoda fabriki delali. Plama ovim možarom Kroh mjernik je napravil. Veliko još nikaj neznamo od ovih možarov, jerbo još su nē tak točno spisani, da bi poznali čeloga plama. To pak se razmi vu bojnim vremenu. Nišci neče pred vremenom neprijatelju na nos naleknuti svoju znanost. Razloga je med nemski 42 centimeterni štuki to, da nemški su možari, naši su pak haubitzi i da od naših 42 centimeternih štukov kuglja tristo kilogramov je žmekheša od nemške. Od nove čude, koja se je pri Tarnowu pripetila, ovak piše jeden taborski izvjestitelj:

»Vu Zapadnoj Galiciji med austria i magjarske kanone tak okolo januara 15 ga jeden novi gost je došel, razmi se, da nē s nikakvom larmom, nego kak je najtajneše bilo moći ga tam spraviti. Da je na mestu, još niti onda su nē znali, kaj je to, kad je prvič zaručal vu zimskim vremenu. S topnam prvoga majuša su znali, da ov glas, koj negda na sto kilometrov dalko se čuje iz jednoga orijaškoga štuka ide, to pak je austrije-magjarske 42 centimeterni haubitzi. 42 centimeternoga haubitza januara prvoga su spravili vun iz Škoda fabrike na bojno polje vu Galiciju. Zosebne vaggone su morali napraviti, jerbo svagdašnji vaggoni i svaka željeznica nemore voziti tak velikoga terha.

Novoga štuka sprevodil je na bojno polje i Kroh mjernik, da poleg bude, kad ga nastaviju. Velika zadaća je i to bila. Najpredi su tak velikoga funduša skopali, kak je jedna velika hiža i spunili su s betonom. Kad je funduš gotov bil, porinuli su vu svoju hižu strahoviten štuk, da pošle rusom prvič pozdrav.

Jeden srđnji človek lahko se prek cevi potegne. Jeden vaggon samo deset kugljih more za ov štuk voziti. S jednom takvom kugljom su nabili štuka i onda su ga sprožili. Zanemiti događaj je januara četirinajstoga bil. Štuk je vu ovim vremenu poleg Bogumilovics kolodvora stal i proti Tarnowu je bil naperjeni. Rusi su novo leto oblužu vali i oficiri su ravno na jednoj zabavi bili, na kojoj su i ženske bile nazočne. Kad je najvećše veselje bilo vu varašu, oglasil se je naš možar. Strahovitno je splašil ruse. Med oficiri panik je nastal, ženske su odmah ostavile varaša, rezervu pak su deset kilometrov dalko od varaša poslali. Tak su gratulerali naši rusom na novo leto.

To je bila prva igrača, ali nē zadnja našemu štuku. Strahoviten glas opet i opet se je čul na Dunajec frontu i navčili su se svi drhtati, koji su tam bili. Odpočetka ruski oficiri i tarnowski purgari tak su mislili, da trideset i pol centimeterni štuki hičeju bombe, koje velike hiže porušuju i sest—sedem metrov gliboke grabe skopaju.

Kuglja dvē minute leti vu zraku i ovo vrēme podjednoma tuli. Tarnowski stanovniki vu velikim strahu su čekali, doklam je jedna kuglja vu ruske pozicije vudrila. Kuglja nigdar je nē cilja sfaila. Točno je tam došla, kam su ju poslali.

Kad na rusko novo leto prvič se je oglasil strahoviten možar, jedna kuglja vu tarnowski seminarium je počila, vu kojem je ruski kommandant svojimi oficiri sta-

nuval. Kuglja je sirom hitila seminariuma i saklala je četerdeset oficirov i pet sto drugih osobah.

Strahovitni događaji su to bili. Vuogi ruski vojnik je obnorel, vnogi tarnowski stanovnik pak na smrt sbetežal.

Razmi se, da rusi trsili su se, da zasvediju, gde stoji ova strahota. Ruski zrakoplivci zmirom su vu zraku bili, da napaziju, odkud dojde strahovitna bomba. Samo da su pak i nasi pazili na velku blagu i tak su skrili štuka, ako su ruski zrakoplivci ravno ober njega letali, itak su nē nikaj vidli.

Tak je ostal zdrav i živ strahoviten možar i barem su vnogo bombih poslali iz njega, ravno je tak ostal, kak su ga i na bojno polje poslali. Kad iz njega strēlaju, čev skorom čisto stoji i kuglju četiri jezero metrov visoko hiti. Moremo znati, kam takva bomba, koja je tak velika, kak četirinajst let star dečko, iz takve visine doli opadne, tam se sve mora porušiti i na velikoj okolicu človek niti marše živo ne ostane.

Pripetilo se je, da bomba tak na falacke je razčehala človeka, da su mu od tela nikaj nē mogli najti.

Takov pektenjski ogenj davle 42 centimeterni možar.

SVAKOJAČKE NOVOSTI.

Kad bude konec boju? Englezki francuzki ofenzivi to je bil cilj, da još ovo leto odlučni vudarac daju nemcom. Sad već peti mesec traja ova ofenziva i nemci još su se nē pokleknuli pred antantom. Na mesto toga anlant se čose i pita zakaj su toliko naroda dali vuništiti bez svakoga hasna. Jedne francuzke novine ovak nas probaju opet plašiti:

—Barem već pred tretjim zimskim bojom stojimo, itak još niti najmenje se ne tiši svēt, bitke i krvoločnost dalje traja. Francuzki i englezki korman već su se prepravili na 1917-to i makar na 1918 to leto. Predi ili potlam morali budemo prevladati neprijatelja. Nego mi tak mislimo, da pred 1919 1920 letom nebude konec boju.

Tak nas plašiju, kak decu. Ako francuzki i englezi iz Francuzkoga i Belgiuma vun hočeju spraviti i tak budu napredovali, kak vezda, onda niti za sto let nebudu svoj cilj postigli.

Orijaški rumunjski sgubički. Iz ruske granice javiju vu Holandiu, da zadnje dane vu erđeljskih bitkah rumunji strahovitne zgubičke su imali. Nekoji regimenti čisto su se vuništili, nekoje bataljune pak su podesetinili i jako prerēdili austrijanski, magjarski i nemski štuki. Pokehdob pak rumunji su već i za Bukarešta straho, sve betežnike su vu Jassy spravili, koj sad tak zgledi vun, kak jeden veliki špital. Sve hotele, škole i kavane su za špitale predelali. Nēga jedne vullice, vu kojoj nebi bilo videti čerlenoga križa. Ako još više betežnikov vu Jassy spraviju, svi rumunjski doktori je nebudu vtegnuli vraćiti.

»Fölméntési.« Gledēč na to, da poljsko delo je svršeno, svi oni, koji menjše gospodarstvo i malo marhe imaju, koju doma ostajuči hraniti i vu redu držati moraju, 1917-ga leta januara i februara meseca na muštru budu pozvani. Na protuletje od marciuša 1-ga do marciuša 31-ga bez svake prošnje opet budu dimo pušćeni na poljsko delo. Najmre pak one »fölméntési« budu

na muštru pozvali, koji su se od 1889 ga do 1898-ga leta rodili. Takodjer sve špar-kasse i banki opomenu su dobili, da odmah naj javiju, da svoje »fölméntési« vu kakvom imenu hočeju duže vu službi imati.

Rusi vu Galiciji. Kaj sve su delali rusi vu Galiciji, to nam opet jedna ministarska prijava kaže:

Iz okruga Kolomea najviše svećenika je pobeglo pred rusima, hiže i pohiztvo su jim rusi požgali, živinu pak pokrali. Vu Pakosce občini nē su dopustili svećeniku, da božju službu drži vu cirkvi. Iz nadvornai okolice sve svećenike su vu Siberiju poslali, jerbo vu molitvi nē su šteli na mesto Ferenc Józsefa za cara moliti.

Vu Przemyslu, predi kak je car došel, zahtēvali su od staroga biskupa, da na Ring placu, kad car dojde, mešu služi i cara vu prodeštvu pozdravi i dicit. Biskup to nēje štel napraviti, svrbo toga pred svaka vrata su mu soldačku stražu deli. Stēm su tak rezalostili biskupa, da je od srēnoga krča vumrl.

Rusi neposluhneju Sarraila. Kak je to poznato, vu Macedoniji srbi i francuzi skup vojuju i jeden čeli ruski vojni sbor. Ruse su samo svrbo toga deli vu Macedoniju, da srbi rajši vojujeju. Od rusov francuzi ne čekaju nikakvoga taborskoga hasna. Rusom su tak rekli, da nebudu morali proti bulgarcom vojuvati, jerbo niti bulgarci nevojujeju proti rusom. Vu bitkah se je to čisto drugač skazalo. Ruski vojniki na macedonskim frontu su jako zmēšani, neznaju za koga vojujeju i za koga moraju smrt podnesti. Izvan toga pak nje jako srđi francuzka i englezka gizdavost. Ruski zarobljeniki povedaju, da vu ovoj ofenzivi, koju je Sarrail prve dane započel, jeden čeli ruski regiment nēje štel Sarrailovu zapoved posluhnuti. Ovaj regiment, kak ruski zarobljeniki povedaju je kinē čeloga ruskoga šerega vu Macedoniji.

Sarrail general je odmah odredil, da čeli regiment doli dene oružje, Ruski zapovednik je proti tomu bil i dimo je telegrafiral po drugo zapoved. Tak dugo pak nebude doli del oružje, doklam iz Szenteptervara na to nedobi zapoved.

Ruska prijava od Imperatrica Maria orijaške ladje. Oktobra 20 ga vjtro ob sedmi vuri na Imperatrica Maria zvanaj orijaškoj ladji se je ogenj pripetil, poleg toga pak je i eksplozacija se pripetila. Ogenj se je tam pripetil vu onoj komori, vu kojoj je ulje bilo i barem su oficiri i svi vojniki jako tišili ognja i sve su napravili, kaj je moguće bilo, itak je plamen do municije došel. Ladja se je vtopila. Nekoji oficir i 145 prostih vojnikov se je takodjer vtopilo. Ladja je nē jako gliboka, mortig ju bude moći vun zeti.

Imperatrica Maria su 1911-ga leta na vodu pustili. Jedna najvećša taborska ladja je to. Na ladji je već kak jezero soldačije bilo, 168 metrov je duga, 27 metrov široka i 8½ metrov gliboka. Dvanaajst komadov trideset i pol centimeternih, 20 komadov 13 centimeternih i četiri 6 centimeternih štukov je bilo na njoj. Izvan toga još 4 sedem centimeternih i četiri torpedolancirozo.

Ladja je vu szebastopolskim postajališču se vtopila. Najvećša stran soldačije se je oslobodilo, ali itak jeden oficir, dva vatrogasci i stočeterdeset marinerov se je vtopilo. Sedeset su tak zgoreli, da su potlam vu špitalu vumrli. Ogenj je skorom na čeli

varaš jako nevaren bil, jerbo blizu postaja-
lijsca neazmerno petroliuma je bilo. Tam, gde
se je nesreća pripetila, morje nije jako gli-
boko i poleg toga misliju, da moguće bude
ladju vun zdići i onda stopram se bude
znalo, kak se je nesreća pripetila.

KAJ JE NOVOGA?

Nekaj medjimurcom.

Dragi medjimurci, pazite vi malo,
Da vam reztolnačim, kaj se dogodilo
Na tom bojnem polju v Srbiji i Ruskoj,
I vu drugih městih: Francuzkoj, Taljanskoj?

Protivniki naši svi su vre vpešali,
Kajti smo je dalko mi vre pretirali.
Doli na Balkanu Nikitu i Petra,
Jesmo pretirali, kraljevstvo zjemali.

Zabadav su rusi srbu obečali,
Municije, štuke, da mu budu dali.
Taljani i rusi su se veselili,
S Austrijom, Magjarskom bi se rezdelili.

Francuzi, Englezi ram su tak mislili,
Čelu nemšku zemlju, da bi vuništili.
Sad se još spomenem Turske i Bulgarske,
Dobri savezniki drže kre Magjarske.

Najpredi se moram Bogu zahvaliti
Koj nam je pomogel vu toj strašnoj bitki,
Vnogi otec sinom je na bojnem polju,
Doma je ostavil ženu, decu svoju.

Zapovjed kraljevsku moramo zvršiti,
Svaki s dušom, tčlom doma si braniti.
Vi đevojke mlade molite se Bogu,
Za svakog junaka, ki je v bojnem polju.

Da je Bog obečava i povrne dimo,
To bu nam veselje, kaj svi dobro znamo.
Vezda pak vam jošće to hočem zpisati,
Medjimurski sini, kakov su soldati?

Dobri su vojniki, svigdi oni prvi,
Svigdi zdržali do zadnje kaplje krvi.
Hvala njim naj bude svim junakom mladim,
V ruskim i taljanskim, i na frontu svakim!

Na bojnem polju. **Herman János** tizedes
Iz Belice,
Novák Antal vojniki
iz Drávavásárhelya.

— **Kanoničko imenovanje Medj-
murca.** Osebuju novinu moramo javiti na-
šim vrednim čitatelom, da je naime Dob-
ricić Nikola, biskup vu Antivaru (Montene-
gro — Črna Gora) Gasparics Györgya, re-
gimentspatra vu Antivaru, imenuval za nas-
lovnoga kanonikuša kaptola črnogorskoga.
Prečastni gospodin Gasparics su već od po-
četka tabora vu soldačkoj službi, pak su
sa svojim ngledom tamošnjemu biskupu i
narodu antivarskomu vnogo dobra včinili,
od vnoge nesreće obranili tak, kaj su si
zaslužili osobitu odanost i poštuvanje, koje
je vrlo težko i zato redko vu jednom nep-
rijateljskom orsagu. Prečastni gospodin su
si već i do vezda svojom strplivnostjom i
marlivostjom zaslužili svečeničkoga križa za
zasluge, »koji njih« bude navek kinčil vu
življenju kakti osebuju i stalno znamenje
domovinske obrane. Novo kanoničko imeno-
vanje je zvunredna stvar i čast, ar dohaja
od strane biskupa neprijateljskoga nam or-
saga. Ovaj biskup je opazil vu peršoni pre-
častnoga gospodina pravu peldu kršćanske
ljubavi k bližnjemu. I naše novine se od
srca veseliju sreći domoljubnoga svečenika,
sprem pak preštímami Priločanci svomu sinu
Priločancu, vezda kanoniku kaptola antivars-
koga. Gratuleramo!

— **Deutschland se ravna prama do-**

mu. Englezke novine pišuju, da su već do-
bili englezi telegrama od toga, da Deutsch-
land glasovitna nemška podvodna ladja ravna
se prama domu. Ladju bude dopelala devet
vagonov nikkela, jednoga vagona četiri sto
metercentov računaju, deset vagonov prsue
gummije, tri vagonov chroma i jeden vag-
gon vanadiuma.

Razmi se, da sad englezi opet čelo va-
dasiju budu imali na Deutschland ladju,
koju bi jako radi vlovili ili pak barem potopili.

Stojezer granata tri danov. Kad je
Romanija med naše neprijatelje stupila i
Sarrail je počel septembra meseca veliku
offenzivu. Naj predi se je na izhodnim frontu
pri Sturmi navalil na bulgarce, bulgarci su
iz doline na brege se potegli i Sarrail po-
čemši od toga nikam je ne mogel zajti. Čele
dane su tak létali granati, kak toča. Tri da-
nov ober stoezer granatov je Sarrail pos-
tréral, pak itak je ne mogel nikam zajti.
Tri čeli vojni sbori su počeli šturmati i kad
su na petnajsti dan previdli, da sve zaba-
dav delaju, postali su opet. Medtem toga
francuzi i englezi, najmre pak srbi straho-
vitnoga zgubička su imali k tomu pak su
municiju postrelali i nekoje pozicije, koje su
zadobili, opet su je morali ostaviti.

— **Jeden vitěz, kakovih je malo.** Vi-
těz Dósa János, pred bojom žandarski stra-
zamešter, je bil na montenegrovskoj granici.
Odonut je došel glasovitnomu 52 mu regi-
mentu. Nega takvih medaljih, kakovu nebi
bil zaslužil svojim vitěztvom. Samo ovo leto
petnajspot je takvoga nekaj napravil, da bi
za svaki svoj čin moral bil medalju dobiti.
Veliku zlatnu medaliju 1915-ga leta sep-
tembra meseca je dobil. Ali još predi 1915.
fabruara meseca je takve prijave donesel,
poleg kojih čeli jeden ruski šereg je moral
se predati. Pri Kolomeju obranil je jednu
kanoněrsku batriju i dvěsto rusov s jed-
nim kapitanom je vlovil. 1915. juniuša 7-
ga iz Lancsika su pretirali naši ruse. Dósa
je onda s nekojim vojnikom na lěvom krilu
bil, tak rekuč skorom bez oruzja. Lěvu krilo
je hitro iznenada silnoga ognja dobilo i
naši su se poleg toga počeli mészati. Dósa
je hitro na šturmú išel s revolverom i s
lopatami. S lopatami su tak delali, kak dabi
ručni granati i bombe bile. Rusi su se od
toga tak prestrašili, da su se svi predali.

1916-ga leta juniuša meseca vu Galiciji
je vodil jednoga čuga. Proti deset toliko
rusom tak dugo je držal svoju poziciju, dok-
lam je pomoč došla.

Soldati tak su ga radi imali, kak svo-
jega otca. Takov glas je bil ođnjega, da ga
neprime kuglja. Sad vu dekungu vu šinjak
je dobil kuglju i odmah je vumrl.

— **Štad vu Rusiji.** Jeden trgovac, koj
něje zdavnja došel iz ruskoga, sledeće je
povědal, kakov položaj je vu Ruskim:

— Vu Rusiji gospodarski položaj je
jako zločesti. S jednom tretjom stranjom
je menje zraslo svega, kak lanjsko leto. Sve
hoće već sfalti, najmre pak takve stvari,
koje su predi iz Nemškoga i Poljskoga do-
bavljali. Vu patěkah već skorom nikakvo
vračtvó něje moći dobiti. Kaj pak još ima
štera patěka, to něje moći platiti, tak je sve
drago. Naprimer jeden prah proti zimici de-
set rubelov košta. Oprava tak je draga, da
to něje moći premisliti. Srebrni i svakojacki
drugi penezi nekam su zginouli i na mesto
dobrih penez papirnaté biljege davljaju. Vu
protuletnoj offenzivi tak malo municije su
imali, da svaki vojniki vu prvój liniji na

dan samo deset patronov je dobil, drugi
pak niti toliko ne. Po varaših je veliki ne-
mir i vnoğıput čeli boj traja po vulicah
med stanovnik i med soldacijom.

— **Nemška prijava od Narajoveke
bitke.** Rusi velikoga zgubička su imali no-
vembra 11-ga poleg Narajovke trajučoj bitki.
Rusi v jutro od pete vure strahovitno su
iz štukov strělali bez toga, da bi nemcom
kakov vekši kvar bili napravili. Ob pol dvema
vuraj isli su na šturmú. Ruski redi ne su
mogli do nemških jarkov dojt. Zatem su
nemci išli na šturmú. Vu ovom šturmú je-
den za drugim tri jake i močno zazidane
pozicije su prevzeli. Nemci su takve bombe
hitali vu ruske jarke, da su se svi porušili
i nemci su snajveksim veseljom isli na šturmú.

Rusi su dvanajstoga nazad šteli dobiti
svoje zgublene pozicije, ali onda su nemci
već tak bili zakopani, da su je ne mogli
vun štirati. K tomu pak su dvanajstoga još
i 1385 metrov visokoga Biza-Azulirol zva-
noga brega zgubili i poleg toga petkilomet-
rov nazad su se morali potegnuti. Straho-
viten veliki zgubiček su rusi vu mrtvih
imali. Čela okolica puna je bila ruskih mrtvih.

— **Poděsetinli su Sarrailovoga še-
rega.** Iz Mecedonije takvi glasi su došli, da
Sarrailov šereg je poděsetijeni. Vu Sarrailo-
vim šeregu najbolši vojniki su srbi bili, ali
vu zadnjih bitkah već kak tretja stran je
doli opala. Od francuzov takodjer toliko.
Svrho toga sad stojuju tam bitke i Sarrail
opet za pomoč prosí.

Pěsma jednoga „népfelkelőja“.

Jezero devetsto petnajstoga leta,
Kak sem si doživěl ja ovoga světa.
Marciuš meseca petnajstoga dana,
Moja lěta nuter bila su pozvana.

Ovdi podpisani nuter sem odišel
Iz dobreimi gazdi tužno se režišel.
Koji su me radi včk na delo zvali,
Z plačom dobru koštu meni su davali.

Za poldrugo leto nazaj dimo zašel,
Moje gospodare žive, zdrave našel.
Koji mi i sada davleju poštenje,
Od njih i sad čutim pomoč i življenje.

Da sem siromašen, neglediju na to
Vu kakvom stališu ja prebivam za to.
Da ja nšem človek kakov malovrěden,
Pak da gospodarom nebi bil potreben.

Ovi me vu sru i vezda imaju,
Kaj mi je potrebno, sve mi radi daju
Takaj i občina delo mi je dala,
Zato naj bu vrědnem poglavarom hvala!

Kaj si nekaj barem morem zaslužiti,
Doklam budem moral nazaj nuter iti.
Jeden je zmed gazdov Benjko Martin zvani,
Drugi Liszjak Ferenc v občini poznani.

Kojem na dobroti lěpo zahvaljujem,
I na bojnem polju za nje se zmisljujem
Daj njim Bog na světu još dugo živeti,
Ako nazaj dojdem, nazaj k njim dospeti.

To Fabrika Janoš dajem opisati
Da vsi čitatelji mogli budu znati,
Koji »Medjimurje« čitaju novine,
Sada stēm dokončam vu to božje ime.

Daj Bog brže mira i taboru kraja,
Kaj vsi skup želimo, kakti duša raja
Dojdi nad nas doli iz nebes Duh sveti,
I vsēm bludnem ljudem ti pamet razsvěti.

Urednikova pošta.

Više popěvkah su nam naši poštuвани čitatelji opet
poslali. Prečitali smo izmed njih one, iz kojih se niže spo-
menemo. I to:

1. Péssem tugujučega muža. (Br. V.) Preslaba je nemremo ju vu novine deti.
  2. Mišienja na dušnem dnevu. (V. A.) Vu kalendar budemu ju deti.
  3. Pesma od medjimurakih zvonov. (D. F.) Za kalendar bude dobra. Vaša druga, nam poslana dugša pesma je preslaba.
  4. Pesem Jesenska. (V. N.) Njeje moči vu novine deti, ar ta pesma druge ljudi bantuje. Naše novine nečeju zrok biti svadjam.
  5. Vernost junačka. (V. L.) Dobra je. Bude izlazila.
  6. Pésma népfelkelő. Bude izlazila.
  7. Nekaj Medjimurcom. (H. J. i N. A.) Pésma ova se bude štampati dala.
  8. Pésma od medjimurskih vojnikov. (A. I.) Na nikakvu vižu ne paše vaša pesma. Neđa se popraviti.
  9. Spričavanje jednoga vojnika. (M.) Dosta dobro ste složili vašu pesmu, vu kojoj izpričavate vašega poznanca i farnika pokojnoga viteza Štrok Vidu. Ali pesma ova bi bila dobra boljše za sprévod, a ne za novine. Zbog toga ju nemremo vu novine deti.
  10. Péssem od ljubavi i Péssem Jesenska. (N. V.) Obedvė budemo štampati dali.
  11. Pésma od obitelji. (D. F.) S popravkami bude izlazila.
  12. Péssem od opaloga junaka. (Drávidiós.) Dobra bude za novine.
  13. Na frontu. (H. A.) Izlazila bude.
  14. List iz Rusije. (I. J.) S popravkami bude izlazila.
  15. Pésma taborska. (K. Á.) Bude se popraviti dala vaša pesma.
  16. Od ženske. (Felsőmihályfalva.) Nemremo vašu pesmu vu novine deti, ar prvič: nije dobro složena, drugoč pak: dajmo ženam mira!
  17. Pésma od mladih regrutov. (T. K.) Preslaba je vaša pesma. Nemremo ju vu novine postaviti.
- Drugim vnoigim, koji su nam pesme poslali, budemo druga glas dali od njihovih pesmah.
- Svim skupa lépi pozdrav! (M. J.)

Most jelent meg:

ROMÁNIA

részletes, pontos háborús térképe.

Ára 1 K 50 f.

EUROPA

legujabb háborús térképe különféle kiadásban.

Kapható:

Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkereskedésében Csáktornya.

Pk. 2616—1916.

Csáktornyai kir. járásbiróságtól.

Hirdetmény.

A csáktornyai kir. járásbiróság közhírré teszi, hogy az állítólag elveszett következő okirat: »Csáktornyan, 1914. január 17-én 2800 K-ról kiállított ama adóslevél, mely szerint Ovesár Jakab és neje Tropsa Teréz botornyai lakosok Mikulics Dorottya ugyanottani lakosnak ingatlan hátralékos vételára címén lettek adósaivá oly kötelezettséggel, hogy a vételhatárról 1914. december 31-én 1914. május 1-től 6% kamattal fizetik meg« — megsemmisítése iránt az eljárás dr. Pozsgó Rézso ügyvéd, mint néhai Mikulics Dorottya hagyatéki követeléseinek behajtására kirendelt ügygondnok csáktornyai lakos kérelmére folyamatba tette. Ennélfogva felhívja az említett okirat birtokosát, hogy a jelen hirdetménynek a »Budapesti Közlöny«-ben történt harmadszori beiktatását követő naptól számított egy év alatt az okiratot a bíróságnál mutassa be, mert ellenkező esetben a bíróság azt a jelzett határidő letelte után a folyamodó újabb kérelmére semmisnek fogja nyilvánítani.

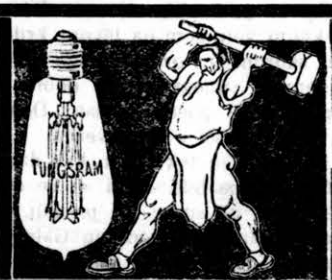
Csáktornya, 1916. november 9.

BERTIN s. k.,
kir. jbró.

631

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	1 METERCENT	K
Buza	Pšenica	41 50
Rozs	Hrč	34 —
Arpa	Ječmen	32 —
Zab	Zob	40 —
Kukorica uj	Kuruza suha	36 —
Fehér bab uj	Grah beli	56 —
Sárga bab	Grah žuti	56 —
Vegyes bab	Grah zmešen	56 —
Kendermag	Konopljeno seme	80 —
Lenmag	Len	80 —
Tökmag	Koščice	100 —
Bükköny	Grahorka	40 —

A „TUNGSRAMLÁMPA“

gazdaságos, mert hosszú élettartalmu.

A minőségért a gyár szavatol.

Kérje mindenütt a „Tungsram“ véd-
jeggyel ellátott lámpát. Gyártja az

Egyesült izzólámpa és Villamossági Részvénytársaság

Hazai gyártmány! Ujpest 4. Hazai gyártmány!

Iparos és kereskedő előfizetőink cégét e rovatban díjmentesen közöljük

Iparos és kereskedő előfizetőink névjegyzéke

Iparos és kereskedő előfizetőink cégét e rovatban díjmentesen közöljük

- Bőrkereskedő:**
Mayer Testvérek Csáktornya
- Borbély és fodrász:**
Madasai Nándor Csáktornya
Mik Szilárd Csáktornya
- Mézeskalácsos és vassgyertyaöntő:**
Tihanyi Mihály Damása
- Cipész:**
Kelemen Sándor, férfi és női cipész Csáktornya, városház épület
- Divatruház:**
Liszt és Brodnyák Stridóvár
- Fényképező:**
Uj. Kovács István Csáktornya
- Férfi szabó:**
Ervencia Ignác Csáktornya
Bodics Ferenc Csáktornya

- Fűszerkereskedés:**
Mayercsák Béla (kőszén, magvak és a »Műtrágyát Értékesítő-Szövetkezet« raktára Csáktornya
Gráner Testvérek Csáktornya
Mráz J. Csáktornya
Kollarich István Csáktornya
Deutsch Rézso Kiszabadka
Toplák György Drávaigklós
- Kávéház:**
Prückler K. Zrinyi kávéháza Csáktornya
Földes Mór Royal kávéháza Csáktornya
Deutsch Jenő Csáktornya
- Kötélgyártó:**
Dornik Rézso Csáktornya
- Kőfaragó és sirkőkészítő:**
Terasznyák Bódog Csáktornya
Grünwald Adolf Szenice, Nyitra m.
- Mészáros:**
Antonovics József Csáktornya
- Órás- és ékszerész:**
Pollák Bernát Varaždin

- Szállító és deszkakereskedő:**
Löbl Mór és Fia Csáktornya
- Uri- és nőidivat, játék- és díszműárú:**
Kelemen Béla Csáktornya
- Vaskereskedés:**
Bernyák Károly utóda Binder Károly Csáktornya
- Vendéglős:**
Prückler Károly Csáktornya
Pecsnik Ottó Csáktornya
Hencsey Gábor Csáktornya
Antonovics József Csáktornya
Budai József Csáktornya
Horváth Mihály (Fehér galamb) Csáktornya
Deutsch Jenő Csáktornya
Kelemen Imre Csáktornya
Prusátz Alajos Csáktornya
Deutsch Zsigmond Csáktornya
Schlesinger Mór Csáktornya

- Bagola István vendéglője**
»A vasúthoz« Csáktornya
Singer Salamon Kiszabadka
Sójtéry János Drávanagyfalva
Novák József Drávanagyfalva
Deutsch Adolf, nagyv. Drávavásárhely
Kovács Mihály korcam. Drávavásárhely
Leitmann Bálint Szentilona
Kozjak Mihály Kiszabadka
Baumhack Rézso Szentilona
Reiner János Ráczanizsa
vegyeskereskedés, Petáncei savanyúvíz központi raktár és szállítási vállalat
Hódosi Vilmos déli vasúti Csáktornya
vendéglős Csáktornya
Schrey György Zrinyikölváros
- Spijter Elek vegyeskereskedés és korcamáros** Puztafa
- Vászonkereskedő:**
Szivoncsik Antal Csáktornya